

**ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ТУРБУЛЕНТНОСТІ**

Антонов Віктор Григорович

Начальник адміністративно-інформаційного відділу

Гуменюк Вадим Васильович

Інженер з патентної та винахідницької роботи

Волчкова Лілія Олександрівна

Оператор комп'ютерного набору

ДЗ «Науково-практичний медичний
реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України»

м. Костянтинівка, Донецька обл., Україна

Анотація. У багатьох сферах життя особистості, суспільства і держави засоби масової інформації (ЗМІ) відіграють важливу роль: як інститут демократії вони сприяють реалізації прав свобод особистості, розвитку громадянського суспільства, підвищення політичної та правової культури; транслюють загальнолюдські цінності та національні духовні традиції; сприяють ефективному функціонуванню державних інститутів (представляючи їх інформаційну складову); беруть участь у вихованні підростаючого покоління, профілактики правопорушень; виконують ряд інших функцій.

Коли ми говоримо про інформаційну турбулентність, ми розуміємо, що при цьому не можна однозначно визначити характер впливу інформаційного середовища - чи є сприйнята інформація корисною, нейтральною або шкідливою. На характер поведінки інформаційного середовища істотно впливає протиставлення масової культури елітарної політичної культури. Масову культуру зараз переважно формують такі ЗМІ, як телебачення і соцмережі. Необхідність задоволення потреби в інформації зумовлює все більше звернення саме до них.

Ключові слова: засоби масової інформації, інформаційна турбулентність, інформаційна безпека, інформація, державна інформаційна політика.

Сучасний етап світового розвитку характеризується явищами, які отримали назву «турбулентність». Це поняття, що раніше застосовувалося в технічних науках, перейшовши в гуманітарні, стало використовуватися в багатьох дослідженнях суспільних, економічних, політичних, психологічних та інформаційних процесів.

Не дивлячись на те, що людина одночасно перебуває у трьох середовищах – природному, суспільному та інформаційному, найостанніший – це не тільки сфера людської життєдіяльності, що найбільш динамічно розвивається, але і та, що практично одноосібно диктує умови розвитку сучасного суспільства. Динамізм змін, складність і неоднозначність інформаційного середовища (ІС), а також невизначеність, непередбачуваність і нестабільність породжують синергетичний ефект, що обумовлює об'єктивний характер виникнення деструктивних чинників, які ускладнюють процес адаптації до змін, що відбуваються [1].

Поняття «турбулентність» в проєкції на суспільні процеси з'явилося наприкінці ХХ століття після виявлення досить суворих закономірностей хаотичної поведінки не тільки фізичних, але й біологічних і «соціальних» об'єктів, економічних і політичних явищ. Представники соціальних і економічних наук почали вживати терміни «турбулентні часи», «турбулентний світ», «соціальна турбулентність», «турбулентний соціум» [2].

Термін «турбулентність» походить від латинського *turbulentus* – «бурхливий, хаотичний, невпорядкований». Його використання вказує на переважання нелінійних процесів, хаотичність, непередбачуваність подій, різкі зміни тенденцій, зростання конфліктності. При розгляді суспільних відносин, таке визначення може бути використане для аналізу «порушень соціального порядку». Згідно з класичним визначенням, соціальний порядок – система, що включає індивідів, взаємозв'язки між ними, урегульовані соціальними нормами

(право, мораль, релігія тощо), що сприяють поведінці людей, необхідній для успішного функціонування цієї системи [3].

Очевидно, що епоха турбулентності повинна зачіпати як мінімум два рівні соціальних порядків – всередині держави (економічний, політичний, культурний, інформаційний) і порядок міжнародний, тобто формальні і неформальні правила взаємодії між державами. Крім того, у відповідний концепт необхідно включити головні зовнішні прояви турбулентності: підвищення щільності конфліктів, у тому числі насильницьких, їх загострення і масштаб. Нарешті, епоха турбулентності має не тільки об'єктивний (кризи, конфлікти та інші деструктивні процеси), а й суб'єктивний аспект у вигляді масових проявів безвиході, втрати орієнтирів, відсутності видимих шляхів подолання негараздів [4].

Враховуючи сказане, а також беручи до уваги попередні дослідження, формулюємо наступне визначення: епоха турбулентності – це історичний період, коли частішають і загострюються економічні та соціально-політичні конфлікти з характерним зростанням насильства у вигляді війн, революцій, тероризму; відчуття краху колишнього стабільного стану, бурхливих суперечливих емоцій (від утопічних надій до розгубленості та песимізму), що ведуть до істотного порушення психічного здоров'я населення, внутрішнього соціального порядку в державі, а також форм міжнародних відносин [5].

У сучасному світі інноваційних технологій інформаційна безпека вже зараз є соціальним і тільки потім чисто технічним явищем. Її не можна ототожнювати лише зі застосуванням спеціальних технічних засобів і методів для захисту інформації від несанкціонованого доступу, викрадення, знищення і тощо.

Забезпечення інформаційної безпеки – це не тільки захист інформації, а й організаційні, правові та інші заходи, спрямовані на забезпечення сталого, стабільного розвитку суспільства і держави, при яких досягаються наступні цілі: конфіденційність критичної інформації; цілісність інформації та пов'язаних з нею процесів (створення, введення, обробки та виведення);

доступність інформації, коли вона потрібна; облік всіх процесів, пов'язаних з інформацією [6].

Закономірності розвитку комунікаційних процесів в сучасному суспільстві, розвиток соціальних інститутів значно підвищують значення засобів масової інформації. ЗМІ повсюдно проникають в усі сфери людської діяльності і є основним джерелом знань про ситуацію у світі. Бувши елементом масової комунікації, вони формують громадську думку, культуру і світогляд, а отже – тип особистості [7].

При цьому ЗМІ як інструмент широкого впливу на маси мають потребу у відборі інформації, яка видається в суспільство, інакше неперевірена і навіть шкідлива інформація може завдати колосальної шкоди державному житті. Тим самим засоби масової інформації є найважливішим елементом забезпечення політичної безпеки.

В постіндустріальному суспільстві володіння знаннями та інформацією стає основою для управління суспільством, відтіснивши на другий план вплив грошей та державного примушення. Базовими, прямими носіями та особливо розповсюджувачами знань і інформації є ЗМІ. Вони являють собою установи, створені для відкритої, публічної передачі за допомогою спеціального технічного інструментарію різних відомостей будь-яким особам.

До ЗМІ традиційно відносяться преса (друковані видання), масові довідники, радіо, телебачення, кіно і звукозапис, відеозапис. В останні десятиліття засоби комунікації зазнали істотних змін внаслідок поширення супутникового зв'язку, кабельного радіо і телебачення, електронних текстових комунікаційних систем (Інтернет), а також індивідуальних засобів накопичення текстової та мультимедійної інформації.

Бурхливий розвиток Інтернету, як одного з головних компонентів інформаційного середовища, призвело до появи мережевих ЗМІ, які по ряду показників випереджають традиційні, стрімко розширюють свою цільову аудиторію, а в умовах прискореного темпу життя поступово стають пріоритетними та достатніми для все більшої кількості людей. Засоби масової

інформації «як складно організований об'єкт» з сукупністю системних характеристик стають непрохідним лабіринтом змішаних смислів, образів, значень, що вводять до оману аудиторію, які розпилюють думку, що віднімають ясність. Інформаційна турбулентність. багато в чому пов'язана з типологічною інверсією ЗМІ, трансформацією їх в ЗМС (засоби масового спілкування), злиттям журналістів з працівниками шоу-бізнесу. Сьогодні в суспільстві склалися такі умови, коли за допомогою ЗМІ та ЗМС, масових комунікацій створюється загальний нездоровий інформаційний фон, що згубно впливає на людей. Більш того, використовуючи можливості Глобальної мережі, людина сьогодні стає не тільки споживачем пропонованої інформації, але і бере участь у створенні нової, поширенні та наявної трансформації, розподілі інформаційних потоків. При цьому поряд з позитивним впливом (естетичним, емоційним, інформаційним), спостерігаються негативні тенденції, коли для людей, що піддаються інформаційному впливу, навколишній світ все більшою мірою перестає бути реальним і все більше набуває віртуальний, сконструйований, штучний характер, де немає місця індивідуальності.

На прикладі Facebook і Twitter можна показати, як в мережах розгортаються дискусії, збираються групи, протести. «Свобода слова трансформується в словоблуддя. Породжується нова культура – або ти впадеш в крайнощі та збираєш свою паству жорсткими, радикальними, відвертими висловлюваннями, або, навпаки, намагаєшся сподобатися всім відразу, або просто не піддаватися критиці кого завгодно, і тоді уникаєш будь-якої ясності у висловлюваннях» [8]. Набирає обертів соцмережа молодого покоління TikTok. Це Instagram, позбавлений сенсу. Суцільне «по приколу». TikTok набирає обертів за рахунок підлітків, а це громадяни завтрашнього дня, які заявлять свої права на владу вже скоро. І те, що здається «приколом» зараз, стане елітою. Еліта, щоб зберегти вплив на суспільство, повинна переосмислити себе в категоріях маскульту; «Прикол» – це не спалах, це ключове слово маскульту завтрашнього дня (відповідно, немає сенсу сміятися над «приколом»); треба вчитися жити в цій реальності та керувати нею.

ЗМІ володіють різними можливостями та силою впливу, які залежать насамперед від способу їх сприйняття реципієнтами. Найбільш масовий і сильний політичний вплив надають аудіовізуальні ЗМІ, перш за все радіо і телебачення.

Потреби політичної системи в засобах комунікації прямо залежать від її функцій в соціумі, чисельності акторів політики, способів прийняття політичних рішень, розмірів держави та деяких інших чинників. ЗМІ зробили практично можливим існування багатьох демократичних і тоталітарних ідей, які видавалися раніше утопічними, значно змінили способи легітимації та здійснення влади, структури її ресурсів.

До першочергових заходів державної політики щодо забезпечення інформаційної безпеки віднесені і механізми, пов'язані з керівництвом діяльністю державних ЗМІ, і проведення державної інформаційної політики.

Об'єктом державної інформаційної політики є будь-який об'єкт соціальної та політичної сфери суспільства, стосовно якого можливе застосування керуючого інформаційно-психологічного або іншого (політичного, економічного) впливу з боку органів державної влади та управління, результатом якого буде модифікація його властивостей як інформаційної системи.

Основними напрямками державної інформаційної політики є:

- забезпечення доступу кожного до інформації;
- забезпечення рівних можливостей щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації;
- створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства;
- забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень;
- створення інформаційних систем і мереж інформації, розвиток електронного урядування;
- постійне оновлення, збагачення та зберігання національних інформаційних ресурсів;
- забезпечення інформаційної безпеки України;

- сприяння міжнародній співпраці в інформаційній сфері та входженню України до світового інформаційного простору [9].

До ризиків інформаційної безпеки можна віднести маніпулювання інформацією (дезінформація, приховування або спотворення інформації) [10].

Інформаційне забезпечення є одним з найважливіших і необхідних умов сталого розвитку взаємин між громадянським суспільством і державою. Фактично інформаційне забезпечення є фактором формування громадянського суспільства, його політичного та інституційного структурування.

Існування різних за своєю природою об'єктів інформаційної політики об'єднує наявність загального рівня впровадження в суспільство – це ЗМІ. В діалектичному плані цей рівень складається з:

1. Державної інформаційної політики щодо діяльності державних суб'єктів, недержавних суспільно-політичних організацій, релігійних або культурних організацій, недержавних суб'єктів економічної діяльності, а також ЗМІ;
2. Державної інформаційної політики щодо діяльності різних верств населення за критеріями: вікових груп, груп з різним рівнем освіти, груп, які займають різне соціальне становище, економічно активних або пасивних, що займаються різними напрямками соціальної діяльності, інформаційно активними або пасивними. Ця функція здійснюється через ЗМІ;
3. Суб'єктів державної інформаційної політики. Це органи державної влади і управління, в компетенцію яких входить регулювання соціально-політичних відносин в політичній сфері, а також недержавні суб'єкти даної діяльності, які можуть залучатися органами державної влади та управління для вирішення завдань державного регулювання в політичній сфері, вони також висвітлюють свою діяльність через ЗМІ;
4. Об'єктів державної інформаційної політики.

Таким чином, ЗМІ є інструментальним рівнем виконання державної інформаційної політики на всіх рівнях і мають тренд до зростання їх застосування. Інформаційне середовище, що містить конструктивний початок у

вигляді інформування, навчання, спілкування, культурного дозвілля, в стані турбулентності є деструктивним фактором інформаційної безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Панченко О.А. Информационно - психологическая безопасность в условиях гражданского противостояния / О.А.Панченко // Психология стресса и совладающего поведения: ресурсы, здоровье, развитие : материалы IV Междунар. науч. конф. Кострома, 22–24 сент. 2016 г. : в 2 т. / отв. ред.: Т. Л. Крюкова, М. В. Сапоровская, С. А. Хазова. – Кострома : КГУ им. Н. А. Некрасова, 2016. – Т. 2. – С. 311-314.
2. Панченко О. А. Турбулентність мислення в структурі інформаційно-психологічної безпеки особистості / О. А. Панченко // Психологія і особистість : наук. журнал / Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Київ ; Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. – Вип. 1 (15). – С. 41-59. Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/12660>.
3. Панченко О.А. Постстресові розлади в умовах інформаційно-психологічної турбулентності / О.А. Панченко // Психосоціальна підтримка осіб з травмою війни: міжнародний досвід та українські реалії: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. Маріуполь, 2018. – С. 50-52.
4. Панченко О.А. Турбулентность в информационной безопасности личности / О.А. Панченко // Клінічна інформатика і телемедицина. – 2017. – Т. 12. – Вип. 13. – С. 124-129.
5. Панченко О.А. Інформаційна безпека та інформаційна культура в сучасному інформаційному суспільстві / О.А. Панченко, Л.В. Панченко // Правова інформатика. № 2(46), 2015. – С. 32-38.
6. Панченко О. А. Информационная безопасность личности / О. А. Панченко, Н. В. Банчук. – Киев: КВИЦ, 2011. – 672 с.
7. Осипова Н. Г. Средства массовой информации в современном обществе: теоретико-методологический анализ новейших подходов / Н. Г. Осипова, Е. И.

- Юрченко // Вестник Московского университета. Сер. 18. Социология и политология. №1, 2010. – С. 64-85.
8. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 року № 2658-XII [Редакція від 03.12.2019 р.]; [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
9. Панченко О. А. Інформаційна безпека та інформаційна культура / О. А. Панченко, Л. В. Панченко // Правова інформатика, 2015. – № 2(46). – С. 32-38.
10. Панченко О.А. Информационная безопасность личности в условиях изменяющихся социокультурных ценностей / О.А. Панченко, В.Г. Антонов, В.В. Гуменюк // Вісник Одеського національного університету. Психологія – Одеса, 2016. – Том 21. Випуск 2 (40). – С. 140-148. DOI: [https://doi.org/10.18524/2304-1609.2016.2\(40\).134504](https://doi.org/10.18524/2304-1609.2016.2(40).134504).

SCI-CONF.COM.UA

DYNAMICS OF THE DEVELOPMENT OF WORLD SCIENCE

**ABSTRACTS OF IX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 13-15, 2020**

**VANCOUVER
2020**

DYNAMICS OF THE DEVELOPMENT OF WORLD SCIENCE

Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference

Vancouver, Canada

13-15 May 2020

Vancouver, Canada

2020

UDC 001.1
BBK 87

The 9th International scientific and practical conference “Dynamics of the development of world science” (May 13-15, 2020) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2020. 1142 p.

ISBN 978-1-4879-3791-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Dynamics of the development of world science. Abstracts of the 9th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

Ambrish Chandra, FIEEE, University of Quebec, Canada

Zhizhang (David) Chen, FIEEE, Dalhousie University, Canada

Hossam Gaber, University of Ontario Institute of Technology, Canada

Xiaolin Wang, University of Tasmania, Australia

Jessica Zhou, Nanyang Technological University, Singapore

S Jamshid Mousavi, University of Waterloo, Canada

Harish Kumar R. N., Deakin University, Australia

Lin Ma, The University of Sheffield, UK

Ryuji Matsubashi, The University of Tokyo, Japan

Chong Wen Tong, University of Malaya, Malaysia

Farhad Shahnian, Murdoch University, Australia

Ramesh Singh, University of Malaya, Malaysia

Torben Mikkelsen, Technical University of Denmark, Denmark

Miguel Edgar Morales Udaeta, GEPEA/EPUSP, Brazil

Rami Elemam, IAEA, Austria

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua/>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Perfect Publishing ®

©2020 Authors of the articles

41.	<i>Анастасьєва О. А.</i> ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ СТИЛЬОВОЇ СПЕЦИФІКИ АФОРИЗМУ.	274
42.	<i>Антоненко Н. В.</i> МЕТОДИКА РОЗПОДІЛУ КОЛЕКТИВНОГО ТРУДОВОГО ДОХОДУ ЗАЛЕЖНО ВІД ІНДИВІДУАЛЬНОГО ВНЕСКУ ПРАЦІВНИКА.	282
43.	<i>Антонов В. Г., Гуменюк В. В., Волчкова Л. О.</i> ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ.	290
44.	<i>Антіпова О. П.</i> НАТЕ СПРЕЕСН ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВІЯВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕРИ.	299
45.	<i>Атаманчук П. С., Мендерецкий В. В., Панчук О. П., Панчук Н. П., Недельская У. И.</i> РЕЗУЛЬТАТ ОБУЧЕНИЯ КАК СЛЕДСТВИЕ ДЕЙСТВЕННОГО ЕГО ПРОГНОЗИРОВАНИЯ.	303
46.	<i>Атамась Г. П., Згадова Н. С.</i> ГОТЕЛЬНО – РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС ЯК НАЙВАЖЛИВІША СКЛАДОВА ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ.	314
47.	<i>Бабак Г. С., Краснова Н. В.</i> НЕОЛОГІЗМИ. СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕКЛАД.	321
48.	<i>Барановська І. Г., Маринчук В. Д.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА.	326
49.	<i>Бедринець М. Д.</i> ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ.	333
50.	<i>Бережна Д. А.</i> СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА МОЖЛИВІ ПЕРСПЕКТИВИ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ У ПІВДЕННО-КИТАЙСЬКОМУ МОРІ.	343
51.	<i>Бібіченко В. О., Седнєва Л. Р., Базян А. А., Арзуманова І. В.</i> ЕТІОЛОГІЯ ТА ПАТОГЕНЕЗ ПОРУШЕНЬ ЛІПІДНОГО ОБМІНУ.	349
52.	<i>Біла Л. М.</i> ПРІОРИТЕТНИЙ КРЕДИТНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ.	352
53.	<i>Білоусова Н. В., Гордієнко Т. В., Насилівська І. В.</i> ДІАГНОСТИКА РІВНІВ СФОРМОВАНOSTІ НАВИЧКИ ШВИДКОЧИТАННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.	356
54.	<i>Бурлака Н. І., Смолякова І. Д.</i> ВПЛИВ УМОВ ПРАЦІ ТА ПОБУТУ НА ФОРМУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНOSTІ ПРАЦІВНИКІВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ТА АВІАЦІЇ.	363